महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था,परभणी -431401

जा.क्र.जिशिवप्रसंप/उ[उपक्रम/2026/715 दिनांक – 02/11/2026

प्रति,

1)गट शिक्षणाधिकारी
पंचायत समिती सर्व
जि.परभणी

विषय: पंधरावे राज्यस्तरीय खगोल अभ्यासक संमेलन 2026 निमित्त जिल्हास्तरीय शैक्षणिक ,वैज्ञानिक, कलात्मक व साहित्यिक स्पर्धांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या सहभागाबाबत

संदर्भ: परभणी ऍस्ट्रॉनॉमिकल सोसायटी, परभणी यांचे पत्र जा क्/PAS/ 2026/1/11 दिनांक 02/11 /26 चे पत्र

उपरोक्त विषयी कळविण्यात येते की, परभणी ऍस्ट्रॉनॉमिकल सोसायटी, परभणी जिल्ह्यात दशकभरापेक्षा अधिक कालावधीपासून परभणी जिल्ह्यातील विद्यार्थ्यांमध्ये वैज्ञानिक दृष्टिकोन व खगोल अभ्यासाविषयी आवड निर्माण व्हावी म्हणून विद्यान वारी व इतर विविध उपक्रम राबवित आहे. याचाच एक भाग म्हणून राज्य स्तरावरील खगोल अभ्यासक अधिवेशन परभणी येथील आंतरराष्ट्रीय विज्ञान संकुल ,वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ परभणी येथे **दिनांक 11, 12 व13 डिसेंबर** 2026 रोजी आयोजित करत आहे. या अधिवेशनाच्या निमित्ताने विद्यार्थ्यांना विविध स्पर्धांमध्ये सहभाग नोंदवून या राज्य खगोल अभ्यासक संमेलनाशी जोडावयाचे आहे .

त्या अनुषंगाने खगोलशास्त्र 1)चित्रकला स्पर्धा, 2)निबंध लेखन स्पर्धा, 3)मॉडेल मेकिंग स्पर्धा ,4)पोस्टर मेकिंग स्पर्धा ,5)ऑनलाईन वकृत्व/ व्हिडिओ सादरीकरण स्पर्धा,६) खगोल विज्ञान लघु कथा लेखन स्पर्धा, 7)मोबाईल भूगोल फोटोग्राफी स्पर्धा यांचे आयोजन परभणी ऍस्ट्रॉनॉमिकल सोसायटी, परभणी च्या वतीने करण्यात आले आहे. तरी आपण आपल्या अधिनस्त सर्व आस्थापना मधील मुख्याध्यापक ,शिक्षक,विद्यार्थी यांच्या पर्यंत ही माहिती पोहोचवून अधिकाधिक विद्यार्थ्यांनी या स्पर्धांमध्ये सहभागी व्हावे असे आवाहन करावे.

सोबत :१) संदर्भिय पत्र

प्राचार्य
जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था ,परभणी.

Reg. No.: F-0016521(PBN)

PARBHANI ASTRONOMICAL SOCIETY, PARBHANI

OFFICE: VASMAT ROAD, PARBHANI.

जा.क्र. : PAS/२०२६/ 1/11 दिनांक : 2/11/26

२०२६

प्रति,

मा. प्राचार्य, जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था (डायट), परभणी.

सर्व मुख्याध्यापक, प्राथमिक व माध्यमिक शाळा, जिल्हा परभणी.

विषय : १५ वे राज्यस्तरीय खगोल अभ्यासक संमेलन – २०२६ निमित्त जिल्हास्तरीय शैक्षणिक, वैज्ञानिक, कलात्मक व साहित्यिक स्पर्धांचे आयोजन करण्याबाबत.

महोदय / महोदया,

परभणी ॲस्ट्रॉनॉमिकल सोसायटी, परभणी यांच्या वतीने ११, १२ व १३ डिसेंबर २०२६ रोजी आंतरराष्ट्रीय विज्ञान संकुल, वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथे '१५ वे राज्यस्तरीय खगोल अभ्यासक संमेलन' आयोजित करण्यात येत आहे. विद्यार्थ्यांमध्ये विज्ञाननिष्ठ दृष्टिकोन, खगोलशास्त्राविषयी जिज्ञासा, सर्जनशीलता, निरीक्षणक्षमता आणि लेखन-वक्तृत्व कौशल्य विकसित व्हावे, या उद्देशाने जिल्ह्यातील शालेय विद्यार्थ्यांसाठी खालील सात स्पर्धांचे आयोजन करण्यात येत आहे.

आपल्या शाळेतील विद्यार्थ्यांनी मोठ्या संख्येने सहभागी व्हावे, यासाठी आवश्यक मार्गदर्शन व सहकार्य करावे, ही विनंती. स्पर्धांचे तपशील पुढीलप्रमाणे आहेत.

१. खगोलशास्त्र चित्रकला स्पर्धा

गट : गट १ – इयत्ता ५ वी ते ७ वी | गट २ – इयत्ता ८ वी ते १० वी

दिनांक : ३० नोव्हेंबर २०२६ | स्थळ : संबंधित विद्यार्थ्यांची शाळा

विषय

- सर्वांसाठी तारकांनी भरलेले आकाश (Dark Sky for All).
- खगोलशास्त्र सर्वांसाठी – चला, विश्व जाणून घेऊया!

सूचना

- चित्र विद्यार्थ्याने स्वतः काढलेले असावे. इंटरनेटवरील किंवा छापील चित्रांचा वापर करू नये.
- चित्राच्या मागील बाजूस विद्यार्थ्याचे नाव, इयत्ता, शाळेचे नाव व संपर्क क्रमांक लिहावा.
- स्पर्धा संबंधित शाळेत आयोजित करावी.

संपर्क : श्री. प्रसन्ना भवसार – +९१ ९९७०४ ४३३१०; श्री. आकाश नरवाडे – +९१ ८४८४० ०२०७४

२. निबंध लेखन स्पर्धा

गट : गट १ – इयत्ता ५ वी ते ७ वी | गट २ – इयत्ता ८ वी ते १० वी

दिनांक : १ डिसेंबर २०२६ | स्थळ : संबंधित विद्यार्थ्यांची शाळा

निबंधाचे विषय

1. सर्वांसाठी तारकांनी भरलेले आकाश – Dark Sky for All.
2. खगोलशास्त्र सर्वांसाठी – चला, विश्व जाणून घेऊया!
3. सूर्यमालेचे नव्या दृष्टिकोनातून दर्शन.
4. खगोलशास्त्रातील महिला आणि मुलींचे योगदान.
5. कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि खगोलशास्त्राचे अद्भुत विश्व.
6. माझे स्वप्न – अंतराळवीर होण्याचे!
7. चंद्रावर मानवी वस्ती शक्य आहे का?
8. भारताची अंतराळ क्षेत्रातील भरारी.

शब्दमर्यादा : गट १ – २५० ते ३०० शब्द; गट २ – ४०० ते ५०० शब्द.

- निबंध विद्यार्थ्याने स्वतःच्या हस्ताक्षरात लिहावा.
- निबंध संबंधित शाळेत जमा करावा.

संपर्क : डॉ. श्री. दिलीप शृंगारपुतळे – +९१ ९७६७० ३५८४१; श्री. माणिक पुरी – +९१ ९८८१९ ६७३४६

३. मॉडेल मेकिंग स्पर्धा

गट : गट १ – इयत्ता ५ वी ते ७ वी | गट २ – इयत्ता ८ वी ते १० वी

नोंदणीची अंतिम तारीख : २५ नोव्हेंबर २०२६ | स्पर्धा व मॉडेल प्रदर्शन : २९ नोव्हेंबर २०२६

स्थळ : आंतरराष्ट्रीय विज्ञान संकुल, परभणी.

गट १ – विषय

- सूर्यमालेचे प्रतिकृती मॉडेल.
- पृथ्वीचे परिवलन व परिभ्रमण.
- चंद्राच्या कला व ग्रहणे.
- सौरऊर्जा व सौरऊर्जेवर चालणारे घर.
- रॉकेटची कार्यपद्धती.
- पृथ्वीचे अंतर्गत स्तर.
- जलचक्र आणि हवामान.
- अंतराळवीर व अंतराळ स्थानक.
- दुर्बिणीचे कार्यकारी मॉडेल.
- उपग्रह आणि त्यांचे उपयोग.
- दिवस व रात्र कशी होते?
- मंगळ ग्रहावरील मानवी वसाहत.

गट २ – विषय

- कृष्णविवराची रचना व कार्यपद्धती.
- सूर्यमालेचे प्रमाणबद्ध मॉडेल.
- चांद्रयान मोहीम व चंद्रावरील संशोधन.
- आदित्य-L1 आणि सूर्याचा अभ्यास.
- गगनयान व भारताची मानवी अंतराळ मोहीम.
- उपग्रहांच्या कक्षा व उपग्रह तंत्रज्ञान.
- अंतराळातील कचरा व त्यावरील उपाय.
- मंगळावरील मानवी वसाहतीचे कार्यकारी मॉडेल.
- गुरुत्वाकर्षण आणि ग्रहांची गती.
- अंतराळ दुर्बिणी व आधुनिक खगोल निरीक्षण.
- बाह्यग्रह आणि पृथ्वीबाहेरील जीवनाचा शोध.
- कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि खगोलशास्त्र.
- प्रकाशप्रदूषण व डार्क स्काय संरक्षण.
- अंतराळ स्थानकाची रचना व कार्य.
- लघुग्रह निरीक्षण आणि पृथ्वीचे संरक्षण.

सूचना

- मॉडेल विद्यार्थ्यांनी स्वतः तयार केलेले असावे. कार्यरत मॉडेल, प्रात्यक्षिक किंवा प्रतिकृती सादर करता येईल.
- मॉडेलची कार्यपद्धती, वैज्ञानिक तत्त्वे आणि उपयोग विद्यार्थ्यांनी स्पष्ट करावेत.
- नावीन्य, वैज्ञानिक अचूकता, उपयुक्तता आणि सादरीकरण या निकषांवर परीक्षण केले जाईल.
- प्रत्येक गटातून दोन विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात येईल. अशा प्रकारे एकूण चार विद्यार्थ्यांची निवड केली जाईल.

संपर्क :- ~~श्री सुधीर~~ सोनुनकर - 9028817712, ~~श्री दिपक~~ शिंदे - 9975765050

४. पोस्टर मेकिंग स्पर्धा

गट : गट १ – इयत्ता ५ वी ते ७ वी | गट २ – इयत्ता ८ वी ते १० वी

पोस्टर सादर करण्याची अंतिम तारीख : २९ नोव्हेंबर २०२६ | स्थळ : संबंधित विद्यार्थ्यांची शाळा

विषय

- आपले विश्व – एक अद्भुत रहस्य.
- सूर्यमाला आणि आपले स्थान.
- चंद्र आणि त्याचे महत्त्व.
- अंतराळ संशोधनातील भारताचे योगदान.
- उपग्रह आणि आधुनिक जीवन.
- हवामान बदल – पृथ्वीचे भविष्य.
- डार्क स्काय – प्रकाश प्रदूषणमुक्त आकाश.
- मंगळ ग्रह – मानवाच्या पुढील वसाहतीचे स्वप्न.
- कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि अंतराळ विज्ञान.
- अंतराळातील महिला – नवी प्रेरणा.
- नवीन ऊर्जा स्रोत आणि अंतराळातील तंत्रज्ञान.
- स्वच्छ व सुरक्षित अंतराळ.

सूचना

- पोस्टर A3 आकाराच्या कागदावर स्वतः तयार केलेले असावे.
- पोस्टर हस्तलिखित/हाताने तयार केलेले असावे. इंटरनेटवरील किंवा छापील चित्रांचा वापर करू नये.
- पोस्टरवर विद्यार्थ्याचे नाव, इयत्ता व शाळेचे नाव स्पष्ट लिहावे.
- निवड झालेली उत्कृष्ट पोस्टर्स संमेलनादरम्यान आंतरराष्ट्रीय विज्ञान उद्यान (ISPP), परभणी येथे प्रदर्शित केली जातील.

संपर्क : श्री. प्रसाद वाघमारे – +९१ ९४०५९ १९१८४; डॉ. श्री. आनंद पाथरीकर – +९१ ९४०३६ ८८४३३

५. ऑनलाइन वक्तृत्व / व्हिडिओ सादरीकरण स्पर्धा

गट : गट १ – इयत्ता ५ वी ते ७ वी | गट २ – इयत्ता ८ वी ते १० वी

व्हिडिओ सादर करण्याची अंतिम तारीख : २५ नोव्हेंबर २०२६ | सहभाग : ऑनलाइन (घरून)

गट १ – विषय

- माझा आवडता ग्रह / उपग्रह.
- चंद्र – आपला जवळचा मित्र.
- सूर्य – जीवनाचा उगम.
- अंतराळवीरांचे जीवन.
- आकाशातील तारे आणि नक्षत्रे.
- स्वच्छ आकाश – सुंदर भविष्य.
- माझे स्वप्न – मी अंतराळात!
- विज्ञान आणि माझे जीवन.

गट २ – विषय

- भारताची अंतराळ संशोधन यात्रा – चांद्रयान ते गगनयान.
- मंगळ ग्रहावरील मानवी वसाहत – शक्यता आणि आव्हाने.
- कृष्णविवर – अवकाशातील रहस्य.
- कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि खगोलशास्त्र.
- डार्क स्काय – प्रकाश प्रदूषणाचे परिणाम आणि उपाय.
- उपग्रह तंत्रज्ञान आणि दैनंदिन जीवनातील उपयोग.
- पृथ्वीचे रक्षण – हवामान बदल आणि आपली भूमिका.

•भविष्यकालीन अंतराळ संशोधन – संधी, आव्हाने आणि माझी कल्पना.

सूचना

•व्हिडिओ २ ते ३ मिनिटांचा असावा. सादरीकरणात विद्यार्थी स्वतः दिसणे आवश्यक आहे.

•वक्तृत्व विद्यार्थ्याचे स्वतःचे असावे. आवाज व प्रकाश स्पष्ट असावा.

•व्हिडिओ Google Form द्वारे सादर करावा. नोंदणी व फॉर्मसाठी अधिकृत संकेतस्थळावरील सूचना पाहाव्यात.

संपर्क : श्री. अशोक लाड – +९१ ९९२११ ४४८४२; श्री. सिद्धार्थ जाधव – +९१ ९४०४२ ४६२७८ श्री पानांड - 9421865380 निलेश

६. खगोल विज्ञान लघुकथा लेखन स्पर्धा

गट : गट १ – इयत्ता ५ वी ते ७ वी | गट २ – इयत्ता ८ वी ते ९ वी

अंतिम तारीख : ३० नोव्हेंबर २०२६ | स्थळ : संबंधित विद्यार्थ्यांची शाळा

महाराष्ट्र साहित्य परिषदेच्या शताब्दी वर्षानिमित्त तसेच परभणी येथे आयोजित नांदी संमेलनाच्या निमित्ताने विद्यार्थ्यांसाठी ही विशेष स्पर्धा आयोजित करण्यात येत आहे. कथा खगोलशास्त्र, अंतराळ संशोधन, ग्रह-तारे, परग्रहावरील जीवन, चंद्र, सूर्यमाला, कृष्णविवर, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, भविष्यातील अंतराळ प्रवास किंवा वैज्ञानिक शोध या विषयांवर आधारित असावी.

शब्दमर्यादा : गट १ – २५० ते ३०० शब्द; गट २ – ४०० ते ५०० शब्द.

सूचना

•कथा पूर्णपणे मूळ व विद्यार्थ्याच्या कल्पनेतून लिहिलेली असावी.

•कथा विद्यार्थ्याने स्वतःच्या हस्ताक्षरात लिहावी.

•पहिल्या पानावर विद्यार्थ्याचे नाव, इयत्ता, शाळेचे नाव व संपर्क क्रमांक लिहावा.

•विद्यार्थ्यांनी कथा घरी लिहून संबंधित शाळेत जमा करावी. शाळांनी संकलित कथा आयोजकांकडे पाठवाव्यात.

संपर्क : डॉ. श्री. दिलीप शृंगारपुतळे – +९१ ९७६७० ३५८४१; श्री. माणिक पुरी – +९१ ९८८१९ ६७३४६

७. मोबाईल खगोल फोटोग्राफी स्पर्धा

गट : गट १ – इयत्ता ५ वी ते ७ वी | गट २ – इयत्ता ८ वी ते १० वी

छायाचित्रे सादर करण्याची अंतिम तारीख : २५ नोव्हेंबर २०२६ | स्थळ : विद्यार्थी घर, शाळा किंवा योग्य निरीक्षणस्थळावरून सहभागी होऊ शकतात.

विषय

•चांदण्यांनी भरलेले आकाश.

•चंद्राची विविध रूपे.

•ग्रहांचे निरीक्षणात्मक छायाचित्रण.

•नैसर्गिक उपग्रहांचे निरीक्षणात्मक छायाचित्रण.

•ग्रह-चंद्र युती आणि खगोलीय घटना.

•आकाशातील तारकासमूह व आकाशगंगेचे निरीक्षण.

सूचना

•छायाचित्रे विद्यार्थ्याने स्वतः मोबाईल फोनद्वारे घेतलेली असावीत. जास्तीत जास्त तीन छायाचित्रे सादर करता येतील.

•प्रत्येक छायाचित्रासोबत तारीख, वेळ, ठिकाण आणि छायाचित्रित खगोलीय वस्तूचे नाव नमूद करावे.

•कृत्रिम बुद्धिमत्तेद्वारे तयार केलेली किंवा कृत्रिमरीत्या बनवलेली छायाचित्रे स्वीकारली जाणार नाहीत.

•प्रकाशमानता, कॉन्ट्रास्ट व क्रॉपिंग यांसारखे प्राथमिक बदल मान्य आहेत; मात्र खगोलीय वस्तू जोडणे, काढणे किंवा बदलणे मान्य नाही.

•मूळ छायाचित्रेच सादर करावीत. निरीक्षणाची अचूकता, स्पष्टता, मौलिकता व सादरीकरण या निकषांवर परीक्षण केले जाईल.

संपर्क : श्री. श्रीनिवास कारले – +९१ ९१७५७ ५७५२९; श्री. संकेत गाडेकर – +९१ ८६६-८४८८८७४

महत्त्वाच्या सूचना

•नोंदणी, ऑनलाइन व्हिडिओ व मोबाईल छायाचित्रे सादर करण्यासाठी अंतिम तारीख २५ नोव्हेंबर २०२६ आहे.

•मॉडेल मेकिंग स्पर्धा २९ नोव्हेंबर २०२६ रोजी आंतरराष्ट्रीय विज्ञान संकुल, परभणी येथे होईल.

•चित्रकला स्पर्धा ३० नोव्हेंबर २०२६ रोजी आणि लघुकथा लेखन स्पर्धा ३० नोव्हेंबर २०२६ पर्यंत संबंधित शाळांमार्फत आयोजित/स्वीकारली जाईल.

•निबंध लेखन स्पर्धा १ डिसेंबर २०२६ रोजी संबंधित शाळेत आयोजित करण्यात येईल.

- सर्व स्पर्धांतील विजेत्यांचा पारितोषिक वितरण समारंभ ११ ते १३ डिसेंबर २०२६ दरम्यान १५ व्या राज्यस्तरीय खगोल अभ्यासक संमेलनात, आंतरराष्ट्रीय विज्ञान संकुल, वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथे आयोजित करण्यात येईल.
- नोंदणी, नियमावली, Google Form व अधिक माहितीसाठी अधिकृत संकेतस्थळाला भेट द्यावी: https://pasindia.org.in/home/

आपल्या शाळेतील विद्यार्थ्यांना या उपक्रमात सहभागी होण्यासाठी प्रोत्साहित करून विज्ञान, खगोलशास्त्र आणि सर्जनशीलतेची आवड निर्माण करण्यास सहकार्य करावे, ही नम्र विनंती.

आपला विश्वासू,

परभणी ॲस्ट्रॉनॉमिकल सोसायटी, परभणी

अधिकृत स्वाक्षरी